

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoCsp/53/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119208380
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3119208380.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Ivana Kubínyiho, sudkyne JUDr. Gabriely Janákovvej a sudkyne JUDr. Aleny Záhumenskej v spore žalobcu S.. V. Y., narodeného XX.XX.XXXX, bývajúceho v Y., H. XXXX/X, proti žalovanému 365.bank, a. s., so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábřeží 4, IČO: 31 340 890, právne zastúpenému advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o, so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábřeží 8A, IČO: 47 232 471, substitučne zastúpenou Mgr. Júliusom Meszárošom, advokátom so sídlom v Trenčíne, Nám. Sv. Anny 7269/20B, IČO: 31 118 968, o určenie neplatnosti právneho úkonu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 20. augusta 2020, č.k. 21Csp/29/2019-95, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, pretože žalobu považoval za procesne neprípustnú v zmysle § 137 písm. d) CSP, pretože možnosť domáhať sa určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, ako právnej skutočnosti, nevyplýva zo žiadneho osobitného predpisu. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že ani v prípade prípustnosti uplatnenej určovacej žaloby nie je dohoda o zrážkach zo mzdy v danom prípade neplatná, pretože vyjadrenie zabezpečenej pohľadávky je určité a dohoda o zrážkach zo mzdy v tomto prípade spĺňa požiadavky zákona a nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (§ 53 Občianskeho zákonníka). O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP a v konaní plne úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.
2. Proti rozsudku podal odvolanie žalobca, ktorý žiadal napadnuté rozhodnutie zmeniť a žalobe vyhovieť. Procesnú prípustnosť žaloby považoval za danú s odkazom na ustanovenia § 3 ods. 3 a ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorých má spotrebiteľ právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami a proti porušeniu spotrebiteľských práv má právo domáhať sa ochrany na súde.
3. Podľa žalobcu je osobitným predpisom, z ktorého vyplýva procesná prípustnosť žaloby ust. § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z., pretože tam uvedená prípustnosť určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere je súčasne aj pripustením určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá je zmluvným dojednaním úverovej zmluvy (viď KS TN 19Co/43/2019 zo dňa 20.11.2019) V rozhodnutí KS TN 5Co/162/2019 zo dňa 04.12.2019 krajský súd dokonca pri nariadení neodkladného opatrenia uložil žalobcovi podať žalobu o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy.
4. Ako ďalší judikatúrou podporovaný názor o prípustnosti žaloby o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy prezentoval žalobca výklad ust. § 137 CSP zameraný na demonštratívnosť tam uvedeného výpočtu procesne prípustných žalôb a žalobu o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo

mzdy považoval za prípustnú aj pokiaľ by nespĺňala podmienky žalôb výslovne uvedených v § 137 CSP, pretože spotrebiteľovi rieši jeho nejasné postavenie.

5. Čo sa týka záverov súdu prvej inštancie k otázkam samotnej platnosti dohody o zrážkach zo mzdy, ani s tými žalobca v odvolaní nesúhlasil. Dohodu o zrážkach zo mzdy považoval žalobca za neprijateľnú zmluvnú podmienku pre nerovnováhu zmluvného postavenia veriteľa a dlžníka, keď veriteľ si prostredníctvom dohody o zrážkach zo mzdy jednostranne môže určovať, ktoré pohľadávky sa budú realizovať zrážkami zo mzdy, aká je ich výška a kedy nastáva ich splatnosť. To všetko bez toho, aby oprávnenosť pohľadávky prešla súdnym prieskumom. Žalobca poukázal aj na to, že dohoda o zrážkach zo mzdy nebola individuálne dojednaná, žalobca nemohol ovplyvniť jej obsah a žalobcovi ako dlžníkovi z nej neplynú žiadne práva. Žalobca citoval aj viaceré súdne rozhodnutia, ktoré dohodu o zrážkach zo mzdy totožného veriteľa označili za neprijateľnú zmluvnú podmienku z vyššie uvedených dôvodov.

6. Žalobca uviedol, že žalovaný pristúpil k zosplateniu úveru a sporná dohoda o zrážkach zo mzdy teraz umožňuje žalovanému vymôcť napríklad aj úrok za obdobie po splatnosti, ktorý však podľa žalobcom citovanej rozsiahlej judikatúry veriteľovi po zosplatení úveru už nepatrí.

7. Dohodu o zrážkach zo mzdy považoval žalobca za neplatnú aj pre jej neurčitosť, keďže bola formulovaná ako zabezpečujúca pohľadávku žalovaného vzniknutú zo zmluvy o úvere, najmä nárok na vrátenie poskytnutého úveru vo výške 26.000 eur a potom iba druhoivo vymedzené príslušenstvo.

8. Napokon žalobca nepovažoval za splnené ani podmienky dohody o zrážkach zo mzdy vyplývajúce zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Názory prezentované v odvolaní podporil žalobca judikatúrou.

9. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnuté rozhodnutie potvrdiť. Otázkou procesnej prípustnosti žaloby ponechal na posúdení odvolacieho súdu. Stotožnil sa však s vecným posúdením platnosti dohody o zrážkach zo mzdy a rovnako ako žalobca aj žalovaný citoval početné rozhodnutia súdov na podporu správnosti svojich názorov, vrátane rozhodnutia SDEÚ vo veci C 34/13 Kušionová proti Smart Capital.

10. Žalobca v replike zotrval na svojich stanoviskách z odvolania.

11. Odvolací súd preskúmal vec podľa § 378 a násl. CSP, bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť podľa § 387 CSP.

12. Podľa § 137 písm. d) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

13. Podľa § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

14. Odvolací súd sa nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o procesnej neprípustnosti uplatnenej žaloby v tomto prípade. Ako vyplýva aj zo žalobcom odkazovanej judikatúry, procesná prípustnosť je daná na základe citovaného ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch. Dohodu o zrážkach zo mzdy je skutočne potrebné považovať za natoľko spätú so spotrebiteľským úverom, že žalovateľnosť neplatnosti úverovej zmluvy sa vzťahuje aj na neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. I keď je potrebné uznať, že žaloba o splnenie povinnosti, a to o zdržanie sa uplatňovania práv z dohody o zrážkach zo mzdy by bola v prípade pochybností spotrebiteľa o oprávnenosti uplatňovania práv z dohody o zrážkach zo mzdy príliehavejší spôsob riešenia veci, ktorým by sa zároveň dosiahla aj súdna kontrola dôvodnosti vymáhaného plnenia.

15. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je však správne v záveroch o vecnom preskúmaní dohody o zrážkach zo mzdy konštatujúcich jej platnosť. V prvom rade je podstatné, že dohoda o zrážkach zo mzdy je ako taká zákonom aprobovaný zabezpečovací inštitút aj v spotrebiteľskom vzťahu.

16. Podľa § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť.

17. Podmienkami prípustnosti dohody o zrážkach zo mzdy teda je vyhotovenie dohody na osobitnej listine, poučenie spotrebiteľa o jej dôsledkoch a možnosť dohodu o zrážkach zo mzdy odmietnuť.

18. Podľa skutkových zistení súdu prvej inštancie bola dňa 18.09.2017 medzi stranami sporu uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver 26.000,00 eur s fixnou úrokovou sadzbou 11,50 % ročne. Žalobca sa zaviazal splatiť tento úver v 96 mesačných splátkach po 415,12 eur do 15.09.2025, celková čiastka, ktorú mal zaplatiť bola 39.850,01 eur. Ako poplatky, súvisiace s poskytnutým úverom, boli uvedené poplatky 40,00 eur za zmenu zmluvných podmienok na žiadosť klienta a za vystavenie potvrdenia súvisiaceho s úverom na žiadosť dlžníka. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola vyhotovená na osobitnej listine v rovnaký deň ako

úverová zmluva, z jej obsahu je zrejmé, že jej účelom bolo zabezpečiť pohľadávku žalovaného ako veriteľa, ktorá mu z tejto úverovej zmluvy vznikla. Z bodu 2.3 tejto dohody vyplýva, že veriteľ má právo na výplatu zrážok zo mzdy v mesačnej periodicite vo výške dohodnutej mesačnej splátky 415,12 eur, pre prípad výkonu rozhodnutia má právo na výplatu mesačnej čiastky, ktorá sa zo mzdy môže zraziť. V bode 3.3 dohody je uvedené, že veriteľ i dlžník si dohodu prečítali, porozumeli jej obsahu, dohoda vyjadruje ich slobodnú a vážnu vôľu, nebola uzavretá v tiesni, ani za nápadne nevýhodných podmienok, v bode 3.4 žalobca ako dlžník vyhlásil, že podpísaním dohody zároveň vyhlasuje, že porozumel všetkým dôsledkom, vyplývajúcim z jej uzatvorenia. Žalovaný písomne dňa 06.07.2018 požiadal zamestnávateľa žalobcu o realizáciu zrážok zo mzdy vo výške 415,12 eur mesačne do úplného vysporiadania záväzku zo zmluvy o úvere č. 1711078274. Z aktuálneho stavu úveru ku dňu 30.09.2019 bolo zistené, že žalobca čerpal úver v celom poskytnutom rozsahu a z istiny zaplatil 3.555,46 eur.

19. V prvom rade nie je dôvodná námietka neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy pre jej neurčitosť. Tá je dostatočne daná jednoznačným odkazom na úverovú zmluvu (číslom a dátumom uzavretia), z ktorej pohľadávka veriteľa sa dohodou zabezpečuje. Pokiaľ nie je v otázke práv neurčitá zmluva o úvere, čo nikto v konaní netvrdí, nemôže byť pre jednoznačný odkaz na ňu neurčitá ani dohoda o zrážkach zo mzdy. To, že v dohode je uvedená „najmä istina 26.000 eur“ a potom druhovo nároky ako úrok, úrok z omeškania a poplatky nedostatok určitosti dohody nezakladá. Jedná sa len o istú formu odkazu na hlavný obsah inak presne špecifikovanej úverovej zmluvy. Rovnako je v dohode presne vymedzený aj rozsah zrážok zo mzdy.

20. Nejedná sa o nerovnováhu zmluvného postavenia veriteľa a dlžníka, spočívajúcu podľa žalobcu v tom, že veriteľ si prostredníctvom dohody o zrážkach zo mzdy môže jednostranne určovať, ktoré pohľadávky sa budú realizovať zrážkami zo mzdy, aká je ich výška a kedy nastáva ich splatnosť. Odvolací súd konštatuje, že tak ako z každej inej zmluvy aj z dohody o zrážok zo mzdy môžu byť práva uplatnené v súlade so zmluvou alebo v rozpore s ňou. Súlad alebo nesúlad uplatnenia práva zo zmluvy so samotnou zmluvou však nemá žiadnu spojitosť s platnosťou zmluvy. Zmluva ostáva platnou, aj keď sú práva z nej uplatnené v rozpore s ňou. V takom prípade nie je namieste domáhať sa neplatnosti zmluvy, ale uloženia povinnosti zdržať sa výkonu práv, ktoré nemajú právny (zmluvný) základ. To je práve vyššie zmienené primeranejšie uplatnenie žaloby o splnenie povinnosti zdržať sa uplatnenia konkrétnych práv z dohody o zrážkach zo mzdy. Na rozdiel od žaloby o neplatnosť je žaloba o zdržanie sa vymáhania konkrétneho plnenia skutočne spôsobilá privediť toľko pretraktovaný súdny prieskum plnení vymáhaných zrážkami zo mzdy.

21. Čo sa týka namietaného nedostatku individuálneho dojednanie, nemožnosti ovplyvniť jej obsah a námietky, že žalobcovi ako dlžníkovi z nej neplynú žiadne práva, ani tieto odvolacie námietky neboli dôvodné. Zákon pre prípustnosť dohody o zrážkach zo mzdy vyžaduje formu osobitnej listiny, poučenie o dôsledkoch jej uzavretia a možnosť ju odmietnuť. Žalobcom požadované individuálne dojednanie zákon nepožaduje viac ako formou samostatnej listiny, čo bolo splnené. Z hľadiska obsahu, postačuje možnosť dohodu odmietnuť a napokon je tu zákonná požiadavka na poučenie o následkoch dohody o zrážkach zo mzdy. Poučenia o dôsledkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy je dané, pretože dôsledky jej uzavretia sú úplne zrejmé zo samotného textu dohody. Pokiaľ žalobca namieta, že mu ako dlžníkovi z dohody neplynú žiadne práva, tu nie je možné vnímať dohodu o zrážkach zo mzdy oddelene od úverovej zmluvy. Práve v nej je totiž podstata práv dlžníka, v tomto prípade poskytnutie peňažnej sumy 26.000 eur. Zabezpečenie vrátenia takto vysokej sumy dohodou o zrážkach mzdy nemožno rozhodne vnímať ako nevyvážené postavenie zmluvných strán, keď takto vysoké úvery sa neraz bežne zabezpečujú aj záložným právom k nehnuteľnosti, teda podstatne silnejšou formou zabezpečenia.

22. Všeobecne je tiež potrebné konštatovať, že väčší rozsah zmluvnej dokumentácie ani rýchly priebeh uzatvárania zmluvy, ako napokon typické znaky uzatvárania súčasných spotrebiteľských zmlúv, nie sú samé o sebe okolnosťami, pri ktorých by spotrebiteľ nemohol vyžadovať čas na riadne oboznámenie sa s obsahom a rozhodnúť sa prípadne pre odmietnutie ponúkaného produktu. Ak tak neurobí, je to výlučne vec jeho dôvery k druhej zmluvnej strane alebo ľahkovážneho prístupu k spôsobu uzatvárania zmlúv. Oboje sú jeho slobodné voľby a nie je účelom spotrebiteľského práva hojiť ich prípadné negatívne následky. Napriek nebývalému množstvu zmluvných interakcií súčasného spotrebiteľa, nie je možné poľaviť z významu úkonov, ktoré sprevádzajú vznik zmluvného právneho vzťahu, ako ani z požiadavky na elementárnu zodpovednosť spotrebiteľa za svoje konanie. Ak sa napríklad spotrebiteľ iba z vlastnej vôle neoboznami s riadne danými upozorneniami na následky právneho úkonu, ktorý sa chystá urobiť, hoci listinu, ktorá takéto upozornenia obsahuje podpíše, nemožno v tejto skutočnosti vidieť neposkytnutie stanovených informácií zo strany dodávateľa odopretie možnosti právny úkon odmietnuť.

23. K námietke žalobcu, že dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje žalovanému vymôcť napríklad aj úrok za obdobie po splatnosti, ktorý však podľa žalobcom citovanej rozsiahlej judikatúry veriteľovi po

zosplatnení úveru už nepatrí, odvolací súd záverom uvádza, že čiastočná opodstatnenosť úroku z úveru po jeho zosplatnení bola po dlhej nejednotnosti judikatúry nižších súdov napokon konštatovaná Najvyšším súdom SR (sp. zn. 5Cdo 42/2020 zo dňa 16.06.2020). Ako však bolo uvedené, konštatovaním platnosti dohody o zrážkach zo mzdy nie je dotknuté právo žalobcu domáhať sa zdržania uplatnenia dohody o zrážkach, pokiaľ by mal za to, že by tým mali byť vymáhané plnenia, na ktoré žalobca nemá nárok. O tom však možno sotva uvažovať pokiaľ nie je vrátená ani len istina poskytnutého úveru.

24. Vzhľadom na uvedené sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá v súlade so zákonom, nie je neprijateľnou podmienkou úverovej zmluvy, a preto nie sú dané dôvody jej neplatnosti. Napadnuté rozhodnutie o zamietnutí žaloby preto odvolací súd potvrdil.

25. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní plne úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

26. Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať dovolanie za podmienok stanovených v ust. § 419 až § 425 CSP. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.